

گفتار شانزدهم:

چرخه ترور و شکست

فصل اول:

تغییرات سازماندهی در فاز ترور

□ تشکیلات، پس از ۳۰ خرداد

پس از فرار مسعود رجوی، عنصر اصلی مرکزیت سازمان، به خارج از کشور، مسئولیت امور داخل کشور و به عبارتی جانشینی مرکزیت به عهده موسی خیابانی قرار گرفت. تشکیلات دگرگون شد و سازماندهی بخش‌ها، که اندکی پیش از ۳۰ خرداد ۱۳۶۰ در حال دگرگونی بود، کاملاً تغییر کرد.

○ بخش اجتماعی

سازماندهی بخش مزبور، با همان نهادها و قسمت‌هایی که در دوره فاز سیاسی داشت (با پنج نهاد: ۱- دانش‌آموزی ۲- دانشجویی ۳- کارگری ۴- کارمندی ۵- محلات)، به صورت کاملاً نظامی درآمد. نیروهای نهادهای بخش اجتماعی در تهران، به صورت منطقه‌ای تقسیم شدند: غرب، شرق، جنوب و مرکز. نهاد کارگری، که در این مقطع -کلاً- در جنوب تهران قرار داشت، به قسمت نظامی -اجتماعی وصل شد. نهاد کارمندی و امداد پزشکی نیز در هم ادغام و سازماندهی شدند. بقایای قسمت نظامی بخش اجتماعی منطقه جنوب که در اوایل فاز نظامی (به‌طور مشخص در اواخر تیر ماه تا اوایل مرداد ماه ۶۰) ضربه خورد، با منطقه غرب سازماندهی و ادغام شد.

در مرداد ماه ۱۳۶۰ قسمت جدیدی به نام «نهاد تدارکات بخش اجتماعی» تشکیل شد. بیشتر افراد

این نهاد، از قسمت تبلیغات و خدمات نهاد محلات دستچین شده بودند که اغلب در پوشش مغازه و دکه کار می‌کردند. وظیفه نهاد جدید تدارکات عبارت بود از: تهیه و توزیع سلاح و مهمات، قرص سیانور، و بی‌سیم.

نهاد کارگری پس از ۳۰ خرداد مسئولیت شناسایی کارگران عضو انجمن‌های اسلامی، مراکز رفت و آمد کارگری، انبارها و اماکن حساس کارخانجات و... برای ترور و انفجار و آتش‌سوزی را برعهده داشت و عملیات نظامی را در این عرصه انجام می‌داد.

نهاد دانش‌آموزی نیز دو بخش اصلی روابط و نظامی را گسترش داد. بخش روابط، جذب و تربیت نیروهای عملیاتی و قسمت نظامی، اجرای عملیات تروریستی را برعهده داشت. سایر نهادها و بخش‌ها نیز با توجه به قابلیت‌ها و کمیّت و کیفیت اعضا و مرتبطان آنها، در قالب تیم‌های عملیاتی نظامی و اجرایی تبلیغی، سازمان‌دهی مجدّد شدند.

○ بخش نظامی - بخش شهرستان

سازماندهی این دو بخش، پس از فاز نظامی، چندان تغییری نکرد. «نهاد اجرایی حفاظت»، که حفاظت کلّ سازمان را بر عهده داشت و در گذشته دفاتر و میتینگ‌ها را کنترل و تأمین می‌کرد، کوچکتر شد. لیکن نهاد اطلاعات، که پیش از ۳۰ خرداد در زمینه کسب اخبار از درون ارگان‌های نظامی (سپاه، کمیته و ارتش)، صداوسیما، روحانیت و دستگاه‌های دولتی و اقتصادی فعالیت می‌کرد، پس از فاز نظامی به تثبیت و پرورش نفوذی‌های سازمان در ارگان‌ها و به کارگیری آنها در «عملیات ویژه» مشغول شد. مجموعه بخش شهرستان - کلاً - به سازماندهی نظامی رو کرد؛ ضمن اینکه به طور اخّص قسمت نظامی آن تقویت شد. مسئول هر دو بخش نظامی و شهرستان تا اواسط سال ۱۳۶۰ مهدی ابریشمی بود و پس از اعزام وی به کردستان، علی زرکش یزدی جای او را گرفت. مسئول نهاد اطلاعات مهدی افتخاری، مسئول نهاد حفاظت محمدعلی توحیدی، و مسئول بخش شهرستان‌ها محمود احمدی بوده است.

○ بخش نشریه - بخش روابط

تا مرداد ماه ۱۳۶۰ نیروهای بخش نشریه (و تبلیغات) به سایر بخش‌های سازمان وصل و منتقل

شدند. تعدادی از اعضای تحریریه نشریه، از جمله حسن مهربانی و سعید شاهسوندی، به خارج از کشور رفتند و مسئولیت انجمن دانشجویان مسلمان خارج از کشور را بر عهده گرفتند؛ تعدادی از نیروهای اجرایی این بخش نیز - به عنوان کادر رادیو - به کردستان رفتند. مسئولیت رادیو با حسن مهربانی بود. بخش روابط نیز، پس از به هم ریختن شرایط فعالیت علنی، به طور عمده به روابط خارجی پرداخت و وظیفه ایجاد ارتباط با احزاب و گروه‌های مخالف داخلی (مقیم خارج) و خارجی و دولت‌های مخالف نظام را بر عهده داشت. عمده‌ترین فعالیت‌های این بخش، کسب حمایت‌های مالی و دیپلماتیک بود. هردو بخش فوق زیر نظر علی زرکش قرار داشت.^۱